

de AAMBINDER

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

**EVANGELISATIEPOST
EMMEN**

04 De kinderdoop
niet 'verdoemen'

06 De Catechismus
van Genève

20 Tota Scriptura (II)

Dorkas, een vrouw vol dienende liefde

ds. C.G. Vreugdenhil, Houten

Van Dorkas wordt gezegd dat ze 'vol was van goede werken'. Ze woonde in het havenplaatsje Joppe, waar veel weduwen woonden. Die hadden hun man verloren. Vissers en koopvaarders, die in de grote wateren een zeemansgraf gevonden hadden.

► En te Joppe was een zekere discipelin, met name Tabitha (...) deze was vol van goede werken en aalmoezen, die zij deed (...), en al de weduwen stonden bij hem (Petrus), wenende en tonende de rokken en klederen, die Dorkas gemaakt had.

Handelingen 9:36 en 39b

Dorkas komt in de Bijbel naar voren als een alleenstaande vrouw, maar ze was toch niet alleen op de wereld. Wie een discipelin van Jezus is, heeft immers veel geestelijke familie. Dan ben je opgenomen in het gezin van de gemeente. Zo'n christelijke gemeente was ook in Joppe ontstaan. Daar maakte Dorkas deel van uit. Van haar worden twee heel belangrijke dingen gezegd: ze is een discipelin van de Heere Jezus, en ze is vol van goede werken. Die twee

zaken hebben alles met elkaar te maken. Een discipel van Jezus is een volgeling van Hem, een leerling. Dan volg je Hem ook na. Vandaar die goede werken.

Jezus roept nog steeds tot het discipelschap. Hij verbrijzelt harde harten en doet ze buigen onder de kracht van Zijn Geest. Zo leren zondaren en zondaresen Hem volgen en in Hem geloven, Hem dienen. Deze geschiedenis van Dorkas roept ook ons op tot discipelschap. Voor het eerst of voor de zoveelste keer. Mag u door genade zeggen dat u ook een discipel of discipelin van Jezus bent? En wat betekent dat discipelschap heel concreet in uw omgang met God en in het dagelijkse leven?

Een vol hart

Wat moet Dorkas dicht bij de Heere geleefd hebben. Want alleen dan draagt je leven zo'n heerlijke vrucht. Daarin wordt God de Vader verheerlijkt en daarin blijkt het discipelschap (Joh. 15:8). Dorkas is vol van goede werken en aalmoezen (stoffelijke ondersteuning aan mensen die dat nodig hebben). Dat wil trouwens niet zeggen dat Dorkas zo'n volle beurs had. Wat ze wel had was een 'vol hart'. Ze was vol ontferming naar anderen toe. Vanuit de barmhartigheid, die Christus haar bewezen had.

Bij de voorpagina:

EVANGELISATIEPOST EMMEN

Nadat ds. D. Hakkenberg als consultant van Hoogetveen met de geestelijke nood in het zuidoosten van Drenthe is geconfronteerd, wordt er mede op zijn initiatief besloten om in Emmen een evangelisatiepost te openen. Op 7 april 1988 wordt A. Vermeij tot evangelist bevestigd. Drie dagen later gaat hij in het gymnastieklokaal van de

Johan Frisoschool aan de Zuidlaarderbrink voor de eerste keer in een evangelisatiedienst voor. Zes personen zijn daarbij aanwezig. Vanaf 4 maart 1990 worden de diensten in wijkcentrum 't Brinkenhoes aan de Mantingerbrink gehouden. Om het aantal activiteiten verder te kunnen uitbreiden, wordt in 1997 het kerkgebouw van de Baptistengemeente aan de Prinsesselaan overgenomen. Op 27 september 1997 neemt ds. M.J. van Gelder het 'nieuwe' kerkgebouw in gebruik. Hij mediteert daarbij over de goede Herder. Het aantal zitplaatsen in de kerk bedraagt ongeveer 150. In 2003 wordt inloophuis De Hoeksteen aan de Kolhoopstraat in het uitgaanscentrum van de stad geopend. Sinds 2019 zijn alle doordeweekse activiteiten geconcentreerd in Kringloopwinkel en activiteitencentrum Bij de tijd in de Hoofdstraat.

Dat is immers het stille geheim achter de ware barmhartigheid. Een actieve christin, die haar goede werken niet deed om daarmee de hemel te verdienen, maar uit wederliefde tot God. Haar goede werken waren vruchten van het geloof. Die aalmoezen bewezen de echtheid van haar geloof.

Let eens op de juiste volgorde. Eerst wordt Dorkas' discipelschap genoemd en daarna haar goede werken. Het geloof in de Heere Jezus is de bron van haar dienende liefde.

Haar goede werken waren vruchten van het geloof.

Zo was het leven van Dorkas één en al liefdebetoon. Ze had een spontaan karakter en ze was een levende brief van Christus. Wat zijn zulke mensen een zegen in de gemeente. Begenaadigde mensen, die niet alleen maar in een opwelling barmhartigheid bewijzen, maar uit voortdurende liefde tot Hem, Die ons eerst heeft liefgehad. Er is geen rijker leven op aarde te vinden dan zo'n leven, dicht bij de Heere en daarom in dienende liefde. Is het ook uw begeerte om God te verheerlijken in het dragen van vrucht? (Joh. 15:8). Dan moeten we onze ogen de kost geven om te zien waar we in onze eigen omgeving gestalte kunnen geven aan die dienende liefde.

Weduwen

Dorkas liet haar dienende liefde uitgaan naar de weduwen in haar dorp. Wat is het erg om weduwe te zijn. Je man te moeten missen, die zo'n grote steun voor je betekende. Alleen

te staan voor de opvoeding van je kinderen. Wat kan het levensleed ons leven stempelen. Als u soms weduwe bent, hoop op God. Hij wil uw Man zijn en de Vader van uw kinderen. Weduwen vallen onder Gods bijzondere zorg. Weduwnaars uiteraard ook. En één-ouder-gezinnen ook. Naar de woningen van die weduwen in Joppe, waar geen kostwinner was, ging de ontferming van Dorkas uit. Haar hulp bestond in het naaien en weven van kleding voor deze weduwen. Zo verzachtte Dorkas iets van de gebrokenheid in het leven van hen die geen enkele bron van inkomsten hadden.

De dienende liefde van Dorkas draagt wel een heel persoonlijk karakter. Hoe we dat weten? Wel, die weduwen laten aan Petrus de rokken en kleren zien die Dorkas voor hen gemaakt had. Dorkas kende de mensen voor wie ze de kleding maakte. Ze vervaardigde alles eigenhandig en reikte het persoonlijk uit. Dagenlang zat ze gebogen over dat naaigoed en als ze dan later die blijde gezichten zag, was al haar moeite beloond.

Wat kunnen wij in omstandigheden van rouw en zorg veel voor elkaar betekenen. Wie het zelf heeft moeten meemaken, die kan voor een ander in dezelfde omstandigheden een heel goede hulp zijn. Gelegenheden om anderen te dienen komen we elke dag tegen. Vaak betekent het al veel als je een deel van je tijd voor de ander ter beschikking stelt. Zoek maar eens heel concreet een persoon in uw omgeving, die u kunt helpen en voer de opdracht van de liefde uit. Niet om daarmee iets te verdienen, maar om te dienen.

De Heere Jezus zegt: 'Voor zoveel gij dit een van deze Mijn minste broeders gedaan hebt, zo hebt gij dat Mij gedaan' (Matth. 25:40). ♦

Uit:
**DE GENEZING VAN DE
BLINDE BARTIMEÛS**
Theodorus van der Groe
(uitg. Den Hertog, Houten, 2020).

ZEVEN LEERREDENEN over LUKAS 18:35-43

Vijfde tekst uit Lukas 18:35-43

'En Jezus stilstaande, beval dat men denzelven tot Hem brengen zou; en als hij nabij hem gekomen was, vraagde Hij hem.'

Lukas 18:40

De tekst zegt: 'En Jezus stilstaande...? Onze Zaligmaker had die ellendige mens al van het begin horen roepen, maar nu Hij nabij hem gekomen was, en vernam dat zijn roepen aanhield en zelfs hoe langer hoe sterker werd, zo werd Zijn menslievend hart zodanig met ontferming over die ellendige bewogen dat Hij geen stap verder ging zonder hem eerst te helpen. Daarom bleef de Heiland hier dan stilstaan. O! Wie is Hij toch, Die hier op het schreien en roepen van een slechte blinde bedelaar stilstaat?

Gewis, wij kunnen uit deze hele predicaat zeer weinig nut trekken als wij ook niet stilstaan met onze harten, om deze grote Persoon te aanschouwen. Hij is die allerhoogste en aanbiddelijke Zoon van God, over Wiens Goddelijke heerlijkheid wij nog onlangs hebben gesproken, toen wij u en onszelf vermaanden dat wij nooit de dingen ►

*De genezing van
de blinde Bartimeüs*

► die door Hem zijn geschied tijdens Zijn omwandeling op aarde, en die de evangelisten ons beschreven hebben, moeten lezen, zonder dat wij daarbij de hoogheid en ontzaglijkheid van Zijn Persoon overwegen in ons hart.

Nu, Die hier dan stilstaat om een ellendig en bedroefd mens te helpen, die door heel de wereld was verlaten en door iedereen werd bestraft, is de grote Heiland en Zaligmaker der wereld! Hij, Die uit de schoot des Vaders in het vlees gekomen was om ons, arme zondaren, van de eeuwige dood en de verdoemenis te verlossen.

Mochten wij ons maar geheel zoals wij zijn voor Hem nederbuigen, en Hem om Zijn hulp met een verslagen geest gelovig aanroepen. Daartoe toch hielp en genas Hij zovele ellendigen op de aarde, om ons van deze Zijn Goddelijke almacht en genade te verzekeren, opdat wij daaraan in onze nood en ellendigheid niet zouden twijfelen. Hier geschiedt een veel groter wonderwerk voor onze ogen dan er weleer gebeurde ten tijde van vorst Jozua, op wiens gebed de zon aan de hemel stilstond te Gibeon, niet ver van Jericho (Joz. 10:12). Dat was één van de merkwaardigste zaken die ooit in het bestaan van de wereld zijn voorgevallen. Daarom staat er zo nadrukkelijk opgetekend dat het geschreven is in het boek des oprechten, om ons te leren wat grote zaken God doen wil tot verlossing van Zijn volk, als zij in benauwdheid zijn en krachtig tot Hem roepen.

Maar o, dit grote feit was nog maar gering vergeleken bij wat wij lezen dat hier geschiedt. Toen stond slechts de geschapen zon stil, dicht bij de stad Jericho, op het geroep van zo'n groot man als Jozua, en dat in zo'n buitengewoon geval om het ganse volk van Israël in de strijd te bewaren en de overwinning te geven over hun vijanden. Maar hier staat, bij diezelfde stad, de ongeschapen Goddelijke Zon stil. Die Zon der gerechtigheid, onder Wiens vleugelen genezing is voor allen die de Naam des Heeren vrezen (Mal. 4:2). ♦

► wordt vervolgd

De kinderdoop niet 'verdoemen'

ds. G.J. van Aalst, Nieuw-Beijerland

Het vreselijke woord 'verdoemen' staat in artikel 34 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis. De opsteller van de NGB is de reformator en martelaar der Nederlanden, Guido de Brès. Hij gruwde van het verwerpen van de kinderdoop en doorzag de achtergrond.

In zijn korte ambtsbediening heeft De Brès op twee fronten moeten strijden: tegen de roomse kerk, waar de kinderdoop misleidend werd misbruikt. Maar, hij moest zich ook verdedigen tegen de bestrijders van de kinderdoop, de zogenaamde Wederdopers. Aan de bestrijding hiervan heeft hij zelfs een uitvoerige studie gewijd: "De wortel, de oorsprong en het fundament van de wederdopers" (1595). Mijn uitgave uit 2011 telt 725 pagina's. Wel een bewijs hoe De Brès de ernst van deze dwaling profetisch heeft voorzien! De kern van deze uitgave is hoofdstuk 16 tot en met 21: respectievelijk over het bevel tot de kinderdoop, het bewijs ervoor en het nut ervan.

Er is in onze tijd veel verwarring over de kinderdoop. Maar zullen we met deze fundamentele doordenking uit de bronnen van de Reformatie beginnen? Hier valt zoveel te leren, maar de kerkgeschiedenis leert dat men van de kerkgeschiedenis vaak niets leert. Dat komt vaak omdat de bronnen verdacht en onbekend zijn. We moeten dus terug naar de bronnen! Daarvoor hebben we een rijk hulpmiddel. Elke keer wanneer de Heilige Doop bediend wordt, krijgen we onderwijs, helemaal in déze geest,

op dit fundament, over het Bijbelse van de kinderdoop.

Verachting dichterbij

In het tweede gedeelte van de onderwijzing in het doopformulier wordt de vraag beantwoord: Waarom is de kinderdoop Bijbels? Dit is een actueel gedeelte. Het verzet tegen de kinderdoop is niet nieuw. Met drie expliciete Schriftverwijzingen wordt het Bijbelse fundament onder de kinderdoop gelegd. In de oude uitgaven staan er nog meer tekstverwijzingen. Het blijft ook altijd het beste wapen: 'Er staat geschreven'.

Er is niet alleen het gevaar van: 'Als je maar gedoopt bent, dan komt het wel goed'. Er is ook het gevaar van de verachting of geringschatting van de kinderdoop, op allerlei manieren. In de kerkelijke praktijk, niet alleen door de Dopersen.

Het verzet tegen de kinderdoop is al heel oud. Er is niets nieuws onder de zon. Dit verzet staat in het brede kader van eigenwillig, dopers denken. Deze beweging heeft de kerk tot op de dag van vandaag grote schade berokkend, want het verzet tegen de kinderdoop staat niet op zichzelf. Bij het ontkennen van het Bijbelse recht van de kinderdoop krijgen we

een ander zicht op de eenheid van de Godsopenbaring in de Heilige Schrift. Want zij die de kinderdoop afwijzen, verliezen het zicht op de eenheid tussen het Oude en Nieuwe Testament. Zo raken we ook het zicht kwijt op (de bediening van) het genadeverbond, met alle ingrijpende gevolgen voor de troost ervan, ook voor onderwijs en opvoeding. Bovendien wordt daarmee de gereformeerde belijdenis verworpen en verlaten we het gereformeerde spoor. In leer en leven ligt de weg dan open voor een eigenwillige godsdienst. Het gaat hier dus niet om kleinigheden! Wat zegt het tweede gebod over eigenwillige godsdienst? Dit: je ziel en je zaligheid, ook de zaligheid van je nageslacht, staan op het spel.

Het argument tegen de kinderdoop is: 'De eigenlijke doop is de volwassendoop. Kleine kinderen zijn daar te klein voor. Ze kunnen de vijf vragen bij de volwassendoop niet beantwoorden, en dus mogen ze niet gedoopt worden'. Vandaar dat daarop direct wordt gereageerd. We lezen dat onze kinderen ook niet te klein zijn voor de vreselijke verdoemenis, en ze zijn zeker ook niet te klein voor Gods genade. Zo klein als ze zijn, hebben ze wederbarende genade in Christus nodig. Dáárom mogen en moeten kleine kinderen gedoopt worden.

Bijbelse fundering

Waarin ligt het fundament van de kinderdoop?

- *In Gods verbond met Abraham* (Gen. 17). Terwijl Abraham en Sara nog geen kinderen hadden, beloofde de Heere dat Hij ook de God van hun nageslacht zou zijn. Hoe dat ooit moest, wisten ze niet, want het was onmogelijk. Maar dat is nu Gods genadewoord in en voor de geslachten. Dat gaat altijd door het onmogelijke heen, vanuit de ouders gezien, vanuit het kind gezien, vanuit de tijd(geest) gezien. Daarom blijven we met onze gedoopte kinderen toch zingen: 'God zal Zijn waarheid nimmer krenken...' (Ps. 105:5). Het genadeverbond biedt verwachting voor de nakomelingen. Want de onwetendheid van de kinderen is niet beslissend. God trekt de heilige linie door naar Zijn welbehagen. Waarbij we tweeërlei kinderen des verbonds onderscheiden, zoals in de tent van Izak is gebleken. Ezau kreeg wat hij verdiende. Jakob kreeg wat hij niet verdiende: genade in de lijn der geslachten.
- *In de prediking van Petrus op de pinksterdag* (Hand. 2). Hij betuigde ook dat er verwachting is voor de nakomelingen. Tegen de verslagenen van hart zegt de Heilige Geest bij monde van Petrus: Het

Evangeliewoord geldt niet alleen u, maar ook uw kinderen. Al zijn ze letterlijk ver weg. Misschien wel in het buitenland. Of figuurlijk ver weg, vervreemd en afkerig van de dienst des Heeren. Maar voor de Heere zijn ze bereikbaar. Voor Hem zijn er geen hopeloze gevallen. Zijn genadig machtswoord reikt ver genoeg, naar de zondedienst bij de zwijgentrog, en naar de godsdienst van de rijke jongeling.

- *In de woorden en daden van de Heere Jezus* (Mark. 10). Zo heeft de Zaligmaker Zelf gesproken en gehandeld met de kinderen. Hij heeft ze niet weggestuurd of genegeerd. Hij heeft ze liefdevol omhelsd, Zijn handen opgelegd en gezegend. De kinderneliefde straalt van Hem af. Hij is gekomen om ook verloren kinderen te zoeken. In de Kerk van alle tijden geldt: 'Laat de kinderen tot Mij komen'.

Gods verbond

Onder andere om deze drie redenen dopen we van ganser harte onze kinderen. Laten we het voorrecht van het gedoopt zijn elkaar voorhouden en voorleven. De vrees van overschatting is terecht, maar die van onderschatting niet minder. Antwoord 74 van de Heidelbergse Catechismus en artikel 34 van de NGB wijzen een evenwichtig spoor. De besnijdenis en de Doop zijn één in Christus, in Hem Die ze beide onderging. Daarmee verbond Hij het Oude en Nieuwe Testament, en daarmee benadrukte Hij de eenheid van beide als Gods genadebediening. Tussen de particuliere en patriarchale bedeling staat Genesis 17. Tussen de nationale en kerkelijke (internationale) bedeling staat Handelingen 2. Wat zijn die twee bewijsplaatsen met zorg gekozen! De hele genadebediening in Christus wordt met Markus 10 samengevat. Onze kinderen kunnen door wedergeboorte erfenamen van God en Zijn genaderijk worden. En daarom moeten ze daar voortdurend onderwijs over krijgen en biddend op gewezen worden. Zó hoort dit helder door te klinken, bij elke doopbediening. ♦

De Catechismus van Genève

In een museum in Genève hangt een prachtige gravure van Johannes Calvijn. De tekening is van Pierre Antoine Labouchère (1807-1873), hij was een nazaat van de Hugenoten die naar Nederland emigreerden.

ds. G. Clements, Benthuisen

Labouchère schilderde vooral tafereel over de geschiedenis van de Reformatie. Op dit schilderij verdedigt Calvijn zijn Geneefse Catechismus onder predikanten en bekende theologen als Beza en Farel. Het schilderij spreekt vanwege Calvijns vurigheid en de zichtbare betrokkenheid van alle aanwezigen. Het onderwijs aan de jeugd is van meet af aan een belangrijk aandachtspunt geweest in Genève. Hoe komt het dat Calvijns catechismus onder ons zo onbekend is gebleven?

Grove onwetendheid

Calvijns houding illustreert op treffende wijze de serieuze aandacht

van de zestiende-eeuwse Reformatie voor de catechese. Het was Calvijn een doorn in het oog dat het roomse kerkvolk 'in grove onwetendheid' werd gehouden. 'Want niet in onwetendheid, maar in kennis is het ware geloof gelegen'. Eeuwenlang had de roomse priester het in dorpen en steden voor het zeggen gehad en de mensen in onwetendheid gelaten. Veel kerkmensen begrepen weinig van de 'nieuwe' leer. Toen Calvijn in augustus 1536 in Genève aankwam, was de stad juist overgegaan tot de Reformatie. In datzelfde jaar publiceerde hij zijn eerste uitgave van de Institutie. Deze kleine dogmatiek was echter te

moeilijk voor de jeugd. Daarom gaf hij in 1537 een populaire Catechismus uit, die nog een herziening kreeg in 1542. De Catechismus begint met de ware Godskennis:

Vraag 1: Wat is het voornaamste doel van het mensenleven?

Antwoord: Dat zij God kennen, door Wie de mensen geschapen zijn.

Calvijn heeft zijn Catechismus trinitarisch ingedeeld en bespreekt daarbij achtereenvolgens de apostolische geloofsbelijdenis, de wet en het gebed.

Heidelberg

Twintig jaar later, in 1563, verscheen de Heidelbergse Catechismus in de Duitse Neder Palts. Keurvorst Frederik III verlangde naar een catechismus die een einde zou maken aan de onenigheid over het Heilig Avondmaal tussen Lutheranen, Zwinglianen en Calvinisten. De keurvorst voelde zich in dit conflict het meest verwant met het standpunt van Calvijn en nodigde daarom Olevianus als hofprediker en Ursinus als universiteitsprofessor uit. Zij werden beiden gevraagd om een nieuwe catechismus te schrijven. Het resultaat is de bekende Heidelbergse Catechismus.

Vergelijking

Wanneer we de Catechismus van Genève en de Heidelbergse Catechismus met elkaar vergelijken, valt de grote overeenkomst op wat betreft de inhoud en de structuur: opnieuw de trinitarische indeling en de uitleg van de Apostolische Geloofsbelijdenis, de Tien Geboden en het Onze Vader. Beide catechismussen staan in de brede traditie van de Kerk der eeuwen. De Reformatie is nooit bedoeld als een afscheidingsbeweging, maar is Bijbels katholiek. In lijn met Calvijn neemt de Heidelbergse Catechismus afstand van typisch Lutherse opvattingen over het Heilig Avondmaal. Christus is lichamelijk in de hemel, maar naar Zijn Godheid, genade en Geest blijft Hij bij Zijn Kerk. Christus is dus niet lichamelijk aanwezig in de tekenen van brood en wijn. Een ander punt van overeenkomst is de aandacht voor de verbinding tussen geloof en berouw. Wat is

berouw? vraagt Calvijn in vraag 128. Het antwoord is: 'Een mishagen over en haten van de zonde, en liefde tot de gerechtigheid, voortgekomen uit de vreze Gods, die ons brengen tot verloochening van onszelf en doding van het vlees'. Dezelfde gedachten vinden we terug in de Heidelbergse Catechismus bij Zondag 33.

Het meest opvallende verschil raakt niet zozeer de inhoud als wel de didactiek. Calvijn had zijn catechismus vooral bedoeld als educatief hulpmiddel voor de jeugd van Genève, maar niet als leidraad voor de prediking. Frederik III bedoelde zijn Heidelbergse Catechismus uiteraard ook voor de catechese, maar de indeling in 52 zondagen maakte het belijdenis-geschrift meer geschikt voor leerdiensten in de kerk.

Olevianus

Wat vond Calvijn ervan? Calvijn overleed in 1564, hij leefde dus nog toen de Heidelbergse Catechismus in 1563 uitkwam. Hij ontving een kopie in het Latijn met een begeleidende brief van Olevianus. Helaas kennen we de reactie van Calvijn niet. Wel kunnen we zijdelings iets vermoeden. Calvijn publiceerde zijn Jeremia-commentaar drie maanden nadat hij de brief van Olevianus ontvangen had. Hij droeg het Jeremia-commentaar op aan Frederik III, voor wie hij veel respect had. Calvijn waardeerde de keurvorst vooral omdat hij 'niet geaarzeld had de gezonde leer van het Heilig Avondmaal in zijn rijk te belijden'. Is dit niet een verkapte lofzang op de Heidelbergse Catechismus?

De Gereformeerde Kerk in ons vaderland heeft reeds tijdens de Synode van Den Haag (1586) de prediking van de Heidelbergse Catechismus verplicht gesteld. Vanwege de gereformeerde inhoud, de pastorale toon en de indeling in 52 zondagen besloot de Dordtse Synode (1618/1619) dat de Heidelbergse Catechismus het meest geschikt is voor de leerdiensten. Van enige inhoudelijke tegenstelling met de Geneefse Catechismus is geen sprake. Beide catechismussen zoeken naar eenheid in de geloofsleer. Laat ons met dezelfde bewogenheid onze jeugd 'naar ons vermogen onderwijzen, doen en helpen onderwijzen' (derde doopvraag). ♦

Gebed na de kerkenraadsvergadering

ds. J. de Kok, Sint-Annaland

Iedere ambtsdrager weet nog wel wanneer hij zijn eerste gebedje moest doen in de consistorie, of het eerste gebedje na de kerkenraadsvergadering.

Misschien had die ambtsdrager niet veel meegekregen van de vergadering, maar zat hij alleen aan zijn dankgebedje te denken. Tja, we willen graag een keurig gebed doen. Een van mijn leermeesters op de Theologische School zou zeggen: 'Doe het kort en niet mooi!' Het formuliergebed na de kerkenraadsvergadering houdt het gebed kort en eenvoudig. Na een kort dankwoord aan de Heere voor het broederlijk vergaderen, vraagt de bidder of de 'voorgenomen arbeid' gezegend mag worden. Er zijn immers in de kerkenraad afspraken gemaakt wie er wat zal gaan doen. Hóé wil men het werk gaan doen? De bidder haalt hier artikel 29 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis (NGB) aan. Daar worden de kenmerken van de ware kerk genoemd: het Woord recht verkondigd; de sacramenten recht bediend; de tucht recht gehandhaafd. Weet u waar de bidder ook kennis van heeft? Dat de duivel er alles aan zal doen om deze drieslag te verhinderen. Daarom volgt het gebed of de Heere de listige raadsragen die tegen Gods Woord en de Kerk bedacht worden, teniet wil doen.

Tot slot volgt een gebed voor de dienaren in de kerk. Is de bidder nu klaar? Nee! Het mag ons wel opvallen dat een groot gedeelte van het gebed gewijd wordt aan de overheid. Waarom toch? Het heeft alles te maken met het weren en uitroeien van het werk van de grote verstoorder, de satan.

De ambtsdrager die de kerkenraadsvergadering besluit, zou zo graag zien dat de overheid de valse godsdiensten weerde en uitroeide. Zou hij artikel 36 van de NGB in gedachten gehad hebben? Immers is het de bedoeling dat de ambtsdragers zich richten op de leer en tucht binnen de kerk. De overheid zou moeten waken over 'de leer en tucht' buiten de kerk.

U bent me misschien al voor. Hoe is dat nu mogelijk in onze tijd? Het lijkt soms wel of we te strijden hebben met de wetten die de regering uitvaardigt. Hoe anders is het geworden in onze tijd. Moeten we dan maar niet meer bidden voor onze overheid? Misschien wel des te meer. Is het niet (deels) onze schuld dat Nederland geworden is wat het nu is? Wat gaat er nog van ons, kerkmensen, uit? Ziet de overheid nog aan ons dat het ons pijn doet dat Gods geboden met voeten getreden worden? Zijn onze onkerkelijke burens jaloers geworden op ons leven? Dat ze tegen elkaar zeggen: 'Wat mijn burens hebben weet ik niet, maar wat zou ik dát ook graag hebben?' Nee, dat zit 'm niet in grote zaken en allerhande acties. Iemand moet eens gezegd hebben: 'We moeten evangeliseren. Desnoods met woorden!' Zo ziet u maar, dat het gebed na de kerkenraadsvergadering ons allen wat te zeggen heeft. Ambtsdrager of niet... ♦

► wordt vervolgd

De heiligheid van de sacramenten

ds. C.A. van Dieren, Uddel

Bij alle verschillen die er zijn, kunnen we zeggen dat onze kerkgebouwen vooral sober zijn.

Wanneer we in binnen- of buitenland eens de imposante kathedralen zien, dan bieden die vanbuiten en vanbinnen een heel ander beeld. Indrukwekkend wat men vele eeuwen geleden met beperkte middelen tot stand wist te brengen. Daar kunnen de vele details, vaak met symbolische betekenissen, onze aandacht lange tijd bezighouden. Dan zijn onze kerken maar saai! Nee, zo is het niet. Integendeel. Onze kerkgebouwen weerspiegelen eenvoudig wat Gods Woord leert: 'Het geloof is uit het gehoor en het gehoor door het Woord Gods'.

Onderwijs en toepassing

Daarom is alles in de kerk gericht op de kansel, waar het geopende Woord van God ligt. Meer is niet nodig. Met minder kan het niet. Hierdoor spreekt de Heere tot ons. Hierdoor wordt Zijn Naam en vrije genade verheerlijkt. Hierdoor wordt Zijn Koninkrijk uitgebreid. Hierdoor wordt het hart getroffen. Is dat al gebeurd? Hierdoor onderwijst en leidt de Heere Zijn kinderen. Vanzelf door het toepassende werk van de Heilige Geest. Dus, zie niet op wie er op de kansel staat. Dat is slechts Paulus die

plant en Apollos die natmaakt. Maar het is God Die de wasdom geeft. De opstellers van de Heidelbergse Catechismus hebben dit goed begrepen als ze bij de dag des Heeren allereerst zeggen: Dat ik naarstig kome om Gods Woord te horen. Als u zo stil de kerk binnenkomt, kijkt u dan met heimwee of dat Woord mag opengaan? 'Och Heere, geef thans Uw zegeningen. Och Heere, geef heil op deze dag'. Wat een onderscheid is er dan met al die duizenden die het Woord nooit zagen, noch de blijde boodschap van zalig worden ontvingen.

Sacramenten

Maar er is meer te zien. God geeft de kerk Zijn heilige sacramenten. Waarom? Artikel 33 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis zegt: 'Wij geloven dat onze goede God, acht hebbende op onze grovigheid en zwakheid, ons de sacramenten heeft verordend om aan ons Zijn beloften te verzegelen'. De Heere weet hoe bot en dwaas en blind we door de zonde zijn, ook Zijn volk. Daarom schenkt Hij uit neerbuigende goedheid ook zichtbare tekenen van dezelfde genade in Christus voor de grootste der zondaren, die ons in de verkondiging van Zijn Woord geprekeerd wordt. Niet om aan deze uiterlijk zichtbare tekenen te blijven hangen. Maar om opgeleid te worden tot dezelfde wonderlijke inhoud als in de preek: zondaren worden met God verzoend door de dood van Zijn Zoon. Zo zien we de waterdruppels van de Heilige Doop en het brood en de wijn van het Heilig Avondmaal. Hoe laag en liefdevol wil de Heere dan tot ons in Zijn huis afdalen. Maar, hebben we het al gezien? Hoeveel jaren al? Zomin ik zonder Gods Geest het Woord versta door het geloof, zomin zie ik het vertroostend onderwijs door de tekenen van de sacramenten. Zo is naast de onmisbaarheid van de opening van de oren ook die van onze ogen noodzakelijk door de Heilige Geest. ♦

► In de kerk is alles gericht op de kansel, waar het geopende Woord van God ligt.

► wordt vervolgd

Wonen in de studiestad

Werkgroep Studenten

Zo de Heere wil en wij leven zullen, zullen in september weer vele jongeren uit onze gemeenten met een vervolgopleiding beginnen. De een blijft dicht bij huis; de ander zal op tientallen kilometers afstand van waar ooit de wieg stond zich gaan bekwamen in zijn of haar toekomstig beroep.

De indruk bestaat dat onze studenten steeds minder in de steden zelf op kamers gaan, omdat er te weinig (betaalbare) kamers zijn. Ook lijken de toegenomen mogelijkheden van openbaar vervoer of bezit van een eigen auto hier een rol te spelen. Maar is dat wel zo?

Voor studenten met een vraag

Je zult maar in de ene hoek van het land wonen en een vervolgopleiding gaan volgen in een andere hoek van het land. Wat is het dan fijn als je bijvoorbeeld in de kost kunt gaan bij 'onze mensen' in jouw studiestad. Het kan ook zijn dat dit je totaal niet trekt en dat je liever op kamers gaat – proper of niet.

Hoe dan ook: de Werkgroep voor Studenten en de diverse Gergemkringen willen je bij deze zoektocht graag helpen. Daarvoor is allereerst nodig dat we zicht krijgen op de situatie. Heb je al naarstig gezocht naar een onderkomen, maar nog niets gevonden? Neem dan contact op met de Werkgroep. Wellicht kunnen we je verder helpen.

Bijkomend voordeel van een kamer in de stad is dat je dan ook gemakkelijker de kringavonden kunt bezoeken. Er zijn kringen in Leiden, Utrecht, Groningen en Rotterdam. Deze studentenkringen laten zich graag laten

omschrijven met drie kernwoorden: verdieping, vriendschap en vrijblijvendheid. Deze laatste pijler wordt door veel studenten als zeer positief ervaren, omdat het lang niet voor iedereen mogelijk is om te voldoen aan plichten van een lidmaatschap. Informatie over de kringen is te vinden op werkgroepstudenten.nl/kringen/. Ook in andere studentensteden hebben we contacten.

Voor woningbezitters met aanbod

Woont u (eenzaam of niet) in (de omgeving van) een studentenstad en hebt u wat ruimte beschikbaar, leest u deze Saambinder en wilt u om principiële en/of financiële redenen een student wel in de kost nemen?

Hoe mooi zou het dan zijn als een student in deze nieuwe fase van zijn of haar leven bij u terecht kan. Bovendien kan dit de overgang van het oude en vertrouwde thuis naar het studentenleven wat verzachten – en schuift u hen bij de koffie gerust wat betrouwbare lectuur toe. En u wilt ook vast wel de enthousiaste verhalen van de studenten horen over hun studie, kringavonden, hobby's, verleden en toekomstplannen? Graag komen wij met u in contact.

Voor de Werkgroep na ontvangen reacties

Het 'succes' van deze oproep staat of valt natuurlijk met een min of meer gelijke verdeling van vraag en aanbod. Ook is de Werkgroep uiteraard geen professioneel makelaarskantoor of woningnoodbureau. Het uitgangspunt is echter eenvoudig: we doen wat in ons vermogen ligt om huurders en verhuurders met elkaar in contact te brengen.

Zomerconferentie

Het thema 'Niet van de wereld, wel in de wereld' staat ook centraal tijdens de Zomerconferentie die D.V. vrijdagmiddag/-avond 19 september en zaterdagochtend 20 september in Gouda wordt gehouden. We nodigen studerende jongeren van harte uit om deze conferentie bij te wonen. ♦

Reacties graag naar

secretariaat@werkgroepstudenten.nl
of telefonisch: 0348-489900

▶ Veel studenten zijn, vanwege grote reisafstanden, dringend op zoek naar een kamer of een kostadres in studiesteden.

Beveiligd door een vijand

A. Bel, Vlaardingen

De boeken van L. Penning waren een begrip. Maar nu zijn ze niet meer nieuw verkrijgbaar, althans niet in ons land. Wél in Amerika en Canada.

Het gaat dan onder meer om "The Hero of Spionkop" en "The Lion of Modderspruit". De voornaam van de auteur was Louwrens, maar op de omslagen van de Engelstalige boeken staat Lawrence. Maar Blikoortje is Blikoortje gebleven.

Wat hebben velen afstand genomen van wat ze thuis en in hun omgeving gehoord en gezien hebben. Sommigen hebben hun vijandschap ook op een grove manier op papier gezet. Maar Louwrens Penning heeft een mooi boek over zijn levenservaringen geschreven. Uit zijn boek willen we enkele dingen weergeven. Met warmte dacht hij terug aan het geestelijk klimaat waaronder hij was opgegroeid. Ook aan de gezelschappen bewaarde hij goede herinneringen. 'Op zondagavond kwam men in gezelschappen bijeen. Dan werd over de preek gesproken en over wat men in de afgelopen week had ervaren. Van gebedsverhoringen werd gesproken, de bedroefden werden er vertroost. De mannen die als eikenbomen der gerechtigheid werden beschouwd, verkwikten het hart van het gekrookte riet en van de rokende vlaswiek door de rijke beloften van 's Heeren Woord. Die gezelschappen waren op een enkele uitzondering na doortrokken van de geur van het bevindelijke leven. Het was gezonde mystiek, omdat zij zich hielden aan Gods Woord'.

Offervaardigheid

De vader van Louwrens Penning (1854-1927) was predikant van de

Christelijk Afscheiden Gemeenten geweest. Hij werd in 1818 geboren in Bunde, gelegen in het toenmalige koninkrijk Hannover. Het ligt vlak bij de Nederlandse grens.

Vader Penning was in 1851 predikant geworden van de Christelijk Afscheiden Gemeente in Waardhuizen (Noord-Brabant) en op 2 juni 1861 verbond hij zich aan de gemeente Landsmeer (Noord-Holland). Ds. Penning was haar eerste predikant. De gemeente was maar klein, maar de offervaardigheid was groot. Er was bijvoorbeeld een dienstbode die van de vijftig gulden die ze per jaar verdiende de helft aan de kerk gaf. En er waren meer blijmoedige gevers. Zo kwam het traktement bijeen: zeshonderd gulden per jaar.

Vijandschap

De eerste avond al kwam de grote vijandschap openbaar: de pastorie werd bekogeld met een bombardement van stenen. Moeder Penning was een zwakke, tengere, zenuwachtige vrouw. Ze keek hevig ontsteld naar haar man bij deze eerste begroeting. Maar vader Penning bleef kalm. Hij had een onverschrokken karakter, en wat belangrijker was: hij wist zeker dat God hem hier geroepen had.

Het kleine kerkgebouw en de pastorie waren een doorn in het vlees van het overgrote deel van de bevolking. 'Het is een schande voor ons dorp dat ze er staan, ze moesten platgebrand worden', zei een driftige tegenstander. Er dreigde dus

► ds. F.M. Penning

brandstichting! Een kerkenraadslid ging naar de burgemeester om zijn beklag te doen. De burgemeester moest niets van de Afscheidenen hebben, maar het was een recht-schapen man. Dat een afgescheiden dominee onder zijn gezag onbeschermd zou zijn, dat kwam zijn eer te na. Hij liet de man die de onheilspellende woorden gesproken had op het gemeentehuis komen. 'U hebt gezegd dat de pastorie en de kerk van de Afscheidenen in brand gestoken moesten worden'. Nee, de man kon niet ontkennen dat hij dat gezegd had. Er waren trouwens mensen die konden getuigen dat hij dit inderdaad gezegd had. 't Was maar gekheid, burgemeester'. Maar voor de burgemeester was het geen gekheid. Hij zei: 'Als er in die pastorie of in dat kerkgebouw brand uitbreekt, dan houd ik u voor de vermoedelijke dader. Ik zal u onmiddellijk laten arresteren'.

Veiligheid

Dat zag er niet mooi uit voor die man. Hij was in het dorp iemand van betekenis, hij zou te gronde gericht worden als hij gearresteerd zou worden en met boeien om door de straten zou lopen. Het was voor hem dus van het grootste belang dat er geen brand zou uitbreken, want dat zou zijn toekomst vernietigen. En wat is er toen gebeurd? Iedere nacht liet hij op zijn kosten de pastorie en de kerk bewaken. Penning schreef: 'Het was wel een merkwaardige besturing dat een felle vijand gedwongen werd voor onze veiligheid te zorgen'. ♦

Oprecht geloven

Bijbels onderwijs over het ware geloof

Petrus Immens

(voor jongeren hertaald door Reinier van Klinken en Bart Bolier)
serie Goudaders van oudvaders

uitg. De Banier, € 13,95

Neemt de vraag naar oude schrijvers soms weer toe? Het bezwaar van de gedateerde stijl wordt opgelost met goede hertalingen. Aan de diepgang die oude schrijvers zo kenmerkte, lijkt weer meer behoefte te komen. Nog steeds worden nieuwe uitgaven aangekondigd, in hedendaags Nederlands. Als ook onze jongeren en jongvolwassenen weer gaan vragen naar het oude goud, is dat een gunstige ontwikkeling!

De oudvader Petrus Immens heeft in voorbereidingsweken voor het Middelburgse kerkvolk oefeningen (preken) gehouden over een recht gebruik van het Heilig Avondmaal. Die resulteerden in het bekende boek "De godvruchtige Avondmaalganger", dat al vaak is herdrukt. Om ook jongeren van nu met dit onderwijs te bereiken, hebben de ouderlingen Reinier van

Klinken en Bart Bolier voor de serie "Goudaders van oudvaders" het tweede deeltje "Oprecht geloven" klaargemaakt. Trouwens, ook nuttige bezinning voor belangstellende en belanghebbende volwassenen! Een mooi geschenboekje voor beginners als kennismaking met een vertrouwde oudvader. In "Oprecht geloven" zijn de eerste twee oefeningen van Immens samengevat en bewerkt voor persoonlijk en groepsgebruik. We vinden overzichtelijke kopjes en gespreksvragen tussen de teksten.

Het Heilig Avondmaal is voor Gods kinderen. Daarom ligt in het eerste hoofdstuk de nadruk op de uitleg van het ware geloof, het begin en de voortgang ervan. In hoofdstuk 2 komt duidelijk het verschil tussen een tijd- en waar geloof aan de orde. Onmisbare bezinning voor de zelfbeproeving. De lezer proeft hoe grondig én pastoraal Immens te werk gaat. Dat geldt voor zijn hele boek.

Ik hoop dat ik jou met deze korte bespreking nieuwsgierig gemaakt heb. Als je het boekje uit hebt, begrijp je dat elke kerkganger niet zomaar een avondmaalganger is en elke avondmaalganger nog niet een godvruchtige avondmaalganger...

Een leerzaam boekje voor jongeren met zienvragen, in het bijzonder in avondmaaltijden. Het boekje van de jonge ouderlingen (inmiddels respectievelijk evangelist en jonge ouderling) verdient respect en een warme aanbeveling.

P.C. Beeke, Middelburg

Drie gezellinnen op pelgrimsreis

prof. G. Wisse

uitg. Gebr. Koster, Barneveld; 138 pag., €18,50

Geloof, hoop en liefde worden in honderdachtentig bladzijden door prof. G. Wisse behandeld. Het zijn de drie christelijke deugden. Ze horen onlosmakelijk bij elkaar. 'En nu blijft geloof, hoop en liefde' (1 Kor. 13:13a). 'Onafscheidelijk zijn zij aan elkaar verbonden, niet één van hen kan worden gemist en wie één gezellin kent als zijn reisgenote, mag ook de andere gezellinnen aan zijn zijde vinden'. De inhoud is voluit Schriftuurlijk-bevindelijk. 'Geloof, hoop en liefde zijn werkzaam in ons in het nieuwe leven van de wedergeboorte. Zij vormen het wezen, de inhoud, de openbaring, de kracht en de geur van de godzaligheid. Zij vormen samen de Schriftuurlijke godsvrucht'. Helder beschrijft Wisse hoe deze drie gezellinnen in het hart van de ware geestelijke pelgrim werkzaam zijn. Er wordt veel onderwijs, raad en bemoediging gegeven, zowel voor

bekommerde zielen, als voor hen die meer verzekerd zijn van hun aandeel in Christus. Het nodigt ook tot biddend zelfonderzoek. Wat mag ik kennen van het geloof dat het kruis leert omklemmen, van de hoop die steunt op het enige betrouwbare anker en van de liefde die een brandend hart in de hand heeft? Er wordt ernstig gewaarschuwd voor namaak, voor alles wat het Goddelijk genadewerk mist. 'Daarom is het zo nodig, ook en vooral op catechisatie en in de prediking terdege uiteen te zetten, wat al of niet waar geloof is'.

Het taalgebruik van prof. Wisse was origineel. Maar dit is wel ruim tachtig jaar geleden geschreven. De uitgever is er in geslaagd om het leesgemak te bevorderen door het boekje te herschrijven naar de hedendaagse taal- en spellingregels. De inhoud blijft echter voluit herkenbaar als de taal van Wisse.

Ds. B.J. van Boven spreekt in het 'Woord vooraf' de wens uit dat de Heere het lezen en overdenken van dit werkje wil gebruiken om verloren zondaren tot ware pelgrims te maken.

ds. M. Karens, Middelburg

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

BEDANKT

voor Emmeloord,
ds. A.T. Vergunst te Carterton
(Nieuw-Zeeland);
voor Kampen,
ds. P.J. de Raaf te Boskoop;
voor Kapelle-Biezelinge,
ds. W.A. Zondag te Dordrecht;
voor Middelburg-Centrum,
ds. G. van Manen te Elspeet;
voor Oostkapelle en Vlissingen,
ds. H. Brons te Moerkapelle.

VERSLAG VERGADERING CLASSIS BARNEVELD 27 JUNI 2025

Namens de roepende kerk van De Valk-Wekerom opent ds. B.J. van Boven met Schriftlezing en gebed. Hij staat stil bij Ezechiël 46 en wijst onder meer op de heilige kamers en keukens in de nieuwe tempel, waar de offers voorbereid worden door de priesters. Zo is ambtelijk werk altijd heilig werk, ook in de studeerkamer, consistoriekamers of vergaderkamers. De bediening van Gods Geest uit het binnenste Heiligdom is onmisbaar.

Hij memoreert dat op 12 april is overleden de voormalig predikant N.W. Schreuder (Barneveld-C) in de leeftijd van 92 jaar. De ouderlingen J. Bouwheer (22 jaar gediend) en H.A. Soetendaal (44 jaar gediend) hebben in Barneveld-Zuid hun ambt neergelegd in verband met hun leeftijd. Ouderling Lokerse heeft in Scherpenzeel na 35 jaar ambtelijke dienst vanwege zijn leeftijd zijn ambt neergelegd. Op 27 februari is te Uddel oud-diaken A. Mouw overleden in de leeftijd van 84 jaar. Op 31 maart nam diaken K. Hop afscheid. Hij mocht bijna 30 jaar dienen in Uddel en werd koninklijk onderscheiden.

Als afgevaardigden zijn aanwezig acht predikanten en achttien ouderlingen. Het moderamen bestaat uit ds. J.B. Huisman, preses; ds. B.J. van Boven en ds. K. Boeder (assessoren); B. Paanstra, quaestor; L.J. Wisse, scriba.

Bij de bespreking van het Rapport Commissie Ede-IV is ds. K. Boeder voorzitter.

In hun toelichting wijzen ds. F. Mulder en ds. W. Silfhout op het grote verlies van commissielid ds. J. Schipper. Verder wordt stilgestaan bij het standpunt van de gemeentelijke overheid, de afgevlakte groei van de Geref. Gemeente Ede en de verblijdende gesprekken over de kerkelijke grenzen. Een Wageningse afgevaardigde wijst er op dat de spoorlijn als duidelijke grens meer bekendheid nodig heeft. De vergadering stemt in met het volgende eindadvies: a) oprichting van een afdeling in Lunteren bij het aantal van 1600 leden en doopleden en verwachte toename; b) dat de kerkelijke grenzen zoals in het rapport beschreven vanaf heden gelden (bestaande situaties blijven gehandhaafd); c) waar nodig overleg tussen de betrokken kerkenraden met de nodige souplesse, eventueel met ondersteuning van de commissie Ede IV. Ds. Boeder bedankt de commissie en wijst er op dat 's Heeren zegen hierover het belangrijkste is.

De vergadering gaat akkoord met het voorstel van het moderamen om de leden van het college van visitatoren en de commissie van voorbereiding (appelzaken) opnieuw voor vier jaar te benoemen. In de vacature van tweede secundus-ouderling voor het college van visitatoren wordt gekozen ouderling C. Koster.

Ds. F. Mulder geeft aan te willen stoppen met het actieve consulentschap van de gemeente Wageningen. Ds. K. Boeder is bereid dit consulentschap met Gods hulp op zich te nemen. Vervolgens bedankt de voorzitter ds. Mulder voor de vele werkzaamheden die hij in de classis Barneveld heeft mogen doen. Ook bij de rondvraag worden nog enkele woorden van dank gesproken aan het adres van de commissie Ede IV en ds. Mulder.

De volgende classisvergadering komt bijeen op 5 september (en/of 15 december) en wordt samengeroepen door de gemeente Veenendaal. Ouderling P.M. v.d. Brand van de roepende kerk eindigt met dankgebed.

L.J. Wisse, classisscriba

VERSLAG VERGADERING PARTICULIERE SYNODE NOORD-WEST 15 MEI 2025

De avond voor de synodevergadering, op 14 mei 2025, wordt een bidstond gehouden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Leiderdorp. Hierin gaat voor de preses van de vorige synode, ds. P. Mulder. Hij bedient Gods Woord vanuit Jesaja 64:1a en bepaalt zijn gehoor bij: 'Jesaja's smeekbede'. Namens de roepende kerk van Leiderdorp opent ds. G. Clements, bij afwezigheid van ds. P. Mulder, met een meditatie over Psalm 4:7 de vergadering. Het volgende moderamen wordt gekozen: ds. W. Harinck, preses; ds. P.J. de Raaf, assessor-preses; ds. W. Visscher, eerste scriba; ouderling A.G. Bregman, tweede scriba; M.J.W. Hoek, quaestor. Vanuit de drie andere Particuliere Synodes worden de groeten en zegenbeden overgebracht, door ds. S. Maljaars (PS Zuid), ds. W.A. Zondag (PS Zuid-West) en ds. B.J. van Boven (PS Oost).

Vervolgens worden de schriftelijk ontvangen rapporten van de deputaten art. 48 en 49 DKO aan de orde gesteld.

**Eens komt de
eeuwigheid.
Hoe zal het
dan met je
zal zijn? Dat
ligt eraan op
welke manier
je je tijd hebt
bested.**

- JONATHAN EDWARDS -

Deze geven geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

De classis Amsterdam heeft een punt ingediend, waarin het onderwerp kerkelijke eenheid aan de orde wordt gesteld. Na bespreking wordt besloten dit punt met enkele overwegingen van de PS door te sturen naar de Generale Synode.

De classis Gouda heeft een punt ingediend met betrekking tot de bekostiging van de evangelisatiepost in Scheveningen. Na bespreking wordt besloten ook dit punt met enkele overwegingen van de PS door te sturen naar de Generale

Synode. In comité wordt een appelzaak behandeld.

Als afgevaardigden naar de Generale Synode worden gekozen de predikanten G. Clements, W. Harinck, P.J. de Raaf, W. Visscher en D. de Wit, en de ouderlingen A.G. Bregman, A.A. Gorter, M.J.W. Hoek, J. Willemsen en A. van Waaij.

De financiën van de PS zijn gecontroleerd en in orde bevonden. Boskoop wordt aangewezen als roepende kerk om op donderdag 7 mei 2026 de PS Noord-West bijeen te roepen. De bidstond vindt op woensdag

6 mei 2026 te Boskoop plaats. Daarin hoopt ds. W. Harinck voor te gaan. De vergadering wordt besloten door ds. P.J. de Raaf.

A.G. Bregman, tweede scriba

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 146: Scriba van de gemeente in Boskoop is met ingang van 1 augustus: F. van Putten, Cluytstraat 15, 2771 NN Boskoop; tel. 06-12207738; e-mail: scriba@ggboskoop.nl

Berichten

PABO-CATECHESE IN GOUDA

Met ingang van het nieuwe cursusjaar wordt opnieuw de Pabo-catechese gegeven voor studenten aan de Driestar te Gouda. De catechese wordt op maandagavond gegeven (om 19.00 en 20.00 uur) in het gebouw van het Hoornbeekcollege, Noordelijk Halfrond 10. De eerste bijeenkomst is op maandag 4 september. Van tevoren opgeven aan ouderling J.J. Grandia via het e-mail-adres: jjgrandia@gomarus.nl

FIETSTOCHT DRENTHE

Op dinsdag 12 augustus organiseert de gemeente in Hogeveen een fietstocht. De opbrengst is voor rente en aflossing van het kerkgebouw. Starttijd is tussen 10.00 en 12.00 uur aan de Coevorderstraatweg 50. Er zijn twee routes; inschrijfgeld € 3,- p.p., max. € 15,- per gezin. Het is mogelijk gebruik te maken van een lunchpakket (€ 6.95). Hiervoor graag aanmelden via: albert@tuinverzorging-sts.nl

FIETSTOCHT VELUWE

Sinds 1998 organiseert de Fietscommissie van de Geref. Gemeente te Beekbergen jaarlijks een familie-fietsdag ten bate van het evangelisatiewerk. Dit jaar fietsen we voor evangelisatiepost Kruispunt in Doetinchem. De fietstocht is op zaterdag 30 augustus en voert langs

mooie plekken op de Veluwe. Start tussen 9.30 en 11.30 uur bij verenigingsgebouw De Akker, Ruitersmolenvweg 29 in Beekbergen. Onderweg zijn rustpunten met koffie, lunch en fruit. Inschrijfgeld: € 5,- p.p.; max. € 20 per gezin; betalen kan constant of met pin. Meer informatie op: www.gergembeekbergen.nl/fietsdag

FIETSTOCHT OUDDORP

Op maandag 11 augustus wordt een fietspuzzeltocht (25 km.) rond Ouddorp gehouden. De opbrengst is voor Zending Gereformeerde Gemeenten. De kosten zijn € 5,- p.p., max. € 20,- per gezin. Starten tussen 18.30 en 19.00 uur vanaf de Mekkerstee, Hofdijksweg 34, Ouddorp. Bij het eindpunt zijn versnaperingen te koop. Voor vragen: J. van de Vliert, tel. 06-29228222.

PSALMEN ZINGEN IN EDE

Tijdens de zomerweken wordt op zaterdagavond een psalmzanguur belegd in de Petrakerk van de Geref. Gemeente te Ede (Lunterseweg 25). De avonden beginnen om 19.00 uur en duren een uur. Data: 2, 9 en 16 augustus. www.petrakerkede.nl

ZANGAVONDEN

Elspeet - Hersteld Herv. kerk, zat. 9 aug. 19.00 uur, psalmzangavond, Arthur de Jong, orgel; ds. G. van

Manen, meditatie; collecte voor Stichting Adullam.

Ermelo - Kerk Geref. Gemeente, vr. 15 aug., 19.30 uur, psalmzangavond met Martin Weststrate en André Knevel, orgel; spreker: ds. A. Schot; collecte voor deputaatschap Israël.

Genemuiden - Kerk. Geref. Gemeente, di. 5 aug., 19.30 uur, zangavond voor en door vakantieweek V08 in Rouveen, Arjan Schoonhoven, orgel; Bijbelvertelling door ds. G. van Manen; collecte voor Samen Uit-vakantieweken.

Meliskerke - Kerk Gereformeerde Gemeente, woe. 13 aug., 19.30 uur, psalmzangavond met Peter Wildeman en André Knevel, orgel; spreker: ds. A.P. Baaijens; collecte voor deputaatschap Israël.

Putten - Herst. Herv. kerk, Henslars 2, woe. 6 aug., 19.00 uur, zangavond voor en door mensen met een beperking m.m.v. Peppelhoevekoor en samengesteld mannenkoor; Bijbelverhaal over 'Volg Mij', collecte voor vakantieweken Vrouwenbond.

Vledderveen - Hersteld Herv. kerk, P.W. Janssenlaan 16a, di. 12 aug. 19.30 uur, V10-vakantieweekkoor (Elsloo); Bijbelvertelling en muzikale bijdragen door leden van het muziekensemble MichtaM (meeluisteren kan via: hhgvledderveen.wordpress.com), collecte voor Samen Uit-vakantieweken (NL43 INGB 0002 4025 18).

Kerkdiensten

ZONDAG 3 AUGUSTUS 2025

Aagtekerke 9.15 en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Aalburg** 9.30 en 18.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Alblasserdam** 9.30 en 16.30 uur ds. E. Bakker; **Alphen aan den Rijn** 15.30 uur ds. C. Hogchem; **Amsterdam** 18.00 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Arnhem** 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Berkenwoude** 10.00 en 19.00 uur ds. M.L. Dekker; **Bodegraven** 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 16.30 uur (H.D.) ds. C.G. Vreugdenhil; **Borssele** 18.00 uur ds. M. Karens; **Brakel** 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Burgh-Haamstede** 10.00 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Capelle aan den IJssel-West** 19.00 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Delft** 18.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Den Haag-Scheveningen** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Den Helder** 10.00 uur ds. J. van Rijswijk en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Deventer** 14.30 uur ds. J. Beens; **Dirksland** 10.00 en 18.00 uur kand. W. de Jong; **Dordrecht** 10.00 en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Drachten** 9.30 en 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Eindhoven** 10.00 en 15.00 uur stud. W. van Ee; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 19.00 uur ds. J. IJsselstein; **Enkhuizen** 9.30 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 10.00 en 15.00 uur stud. D. de Jong; **Enter** 9.30 en 18.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Ermelo** 18.30 uur ds. J. Janse; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 9.30 uur ds. S. Maljaars en 14.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Gorinchem** 16.00 uur ds. C. Sonneveld; **Gouda** 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; **Goudswaard** 14.30 uur ds. W.A. Zondag; **'s-Gravenpolder** 9.30 uur ds. M. Boersma en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravensande** 19.00 uur ds. W.A. Zondag; **Groningen** 10.00 en 16.00 uur ds. J. IJsselstein; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Herkingen** 14.30 uur stud. K.L. Blok; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoogeveen** 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Houten** 10.00 uur ds. C.G.

Vreugdenhil en 15.00 uur ds. H. Brons; **Kampen** 18.30 uur ds. A. Verschuure; **Kapelle-Biezelinghe** 18.00 uur ds. A. Schreuder; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 19.00 uur ds. M.H. Schot; **Kortgene** 16.00 uur ds. M. Boersma; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. G. Hoogerland en 14.00 uur ds. S. Maljaars; **Leiderdorp** 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 9.30 en 16.00 uur stud. L.J. van den Berge; **Marknesse** 19.00 uur kand. J. Kroon; **Meeuwen** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Meliskerke** 9.30 en 19.00 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 15.00 uur kand. W. de Jong; **Middelburg-Centrum** 9.30 en 18.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Middelharnis** 9.30 en 18.00 uur stud. K.L. Blok; **Mijdrecht** 10.00 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 18.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Nieuwe-Tonge** 15.00 uur ds. J. van Laar; **Nieuwer Ter Aa** 19.00 uur ds. J.B. Huisman; **Nieuwerkerk** 9.30 uur ds. A.A. Brugge en 16.00 uur ds. A.T. Huijser; **Nijkerk** 18.30 uur ds. K. Boeder; **Nisse** 15.00 uur ds. A.E. Brijder; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur kand. J. Kroon; **Ooltgensplaat** 14.30 uur stud. B.J. Meulmeester; **Oostburg** 10.00 en 15.30 uur ds. M. Karens; **Oosterend (Texel)** 10.00 en 16.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Oosterland** 10.00 uur ds. C. Harinck en 14.30 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Oostkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Opheusden** 9.30 en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Ouddorp** 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; **Oude-Tonge** 10.00 en 18.00 uur stud. B.J. Meulmeester; **Oudemirdum** 9.00, 11.00, 14.30 en 18.30 uur ds. A. Schot; **Poederoijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 15.30 uur ds. M.L. Dekker; **Puttershoek** 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Rijssen-Noord** 18.30 uur stud. H.R.

Keurhorst; **Rilland-Bath** 14.30 uur ds. P.C. Vlot; **Rotterdam-Alexanderpolder** 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 18.30 uur ds. J.J. Tanis; **Sint Philipsland** 14.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Sliedrecht** 9.30 en 17.00 uur ds. R.T. Michielse; **Soest** 19.00 uur ds. B. Labee; **Sprang-Capelle** 9.30 uur ds. L. Blok; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 10.00 en 15.30 uur ds. A. Schreuder; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veenendaal** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Silfhout; **Vlissingen** 9.30 en 16.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 10.00 en 15.30 uur ds. K. Boeder; **Werkendam** 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Joosse en 14.00 uur ds. S.W. Janse; **Westzaan** 10.00 en 15.30 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Wierden-Aadorp** 9.30 en 15.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Wolphaartsdijk** 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. G. Beens; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 19.00 uur ds. W. Harinck; **Zoetermeer** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwolle** 15.00 uur ds. G. van Manen.

DINSDAG 5 AUGUSTUS 2025

Brakel 19.30 uur ds. G. Hoogerland; **Capelle aan den IJssel-West** 19.45 uur ds. A. Verschuure; **Drachten** 19.30 uur ds. G. Pater; **Nisse** 19.30 uur ds. J.C. Kriekaart; **Oosterland** 19.30 uur ds. S.W. Janse; **Oude-Tonge** 19.30 uur ds. P. Mulder; **Uddel** 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

WOENSDAG 6 AUGUSTUS 2025

Aalburg 19.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Goudswaard** 19.30 uur ds. C. Hogchem; **Hoofddorp** 19.45 uur ds. G. van Manen; **Katwijk aan Zee** 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Meeuwen** 19.30 uur ds. A.E. Brijder; **Middelburg-Centrum** 19.30 uur ds. G. Beens; **Mijdrecht** 19.30 uur ds. D. de Wit; **Nieuwe-Tonge** 19.30 uur

ds. A.A. Brugge; **Oosterend (Texel)** 19.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Opperdoes** 19.30 uur ds. F. Mulder; **Poortvliet** 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Spijkenisse** 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Wageningen** 19.30 uur ds. P. Mulder; **Westkapelle** 19.30 uur ds. A.T. Huijser; **Wierden-Aadorp** 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Zwolle** 19.30 uur stud. L.J. van den Berge.

DONDERDAG 7 AUGUSTUS 2025

Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Naaldwijk** 19.45 uur ds. S. Maljaars; **Ouddorp** 19.30 uur ds. J. van Laar.

ZONDAG 10 AUGUSTUS 2025

Aagtekerke 9.15 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Alblasserdam** 14.30 uur ds. R.T. Michielse; **Arnhem** 18.45 uur ds. B. Labee; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Beekbergen** 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Clements; **Berkenwoude** 10.00 en 19.00 uur ds. M.L. Dekker; **Bodegraven** 10.00 en 18.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Burgh-Haamstede** 19.15 uur ds. G.J. Baan; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 12.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Capelle aan den IJssel-West** 10.00 en 17.00 uur stud. W. van Ee; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Delft** 15.30 uur ds. M.L. Dekker; **Deventer** 10.00 uur ds. G. Hoogerland; **Dinteloord** 10.00 en 18.30 uur stud. L.J. van den Berge; **Dirksland** 10.00 en 18.00 uur ds. M. Blok; **Doetinchem** 9.30 en 16.30 uur ds. P.G. Heijkamp; **Drachten** 9.30 en 19.00 uur ds. A.E. Brijder; **Eindhoven** 15.00 uur ds. A.A. Brugge; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 en 16.00 uur ds. W.A. Zondag; **Enkhuizen** 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 10.00 en 15.00 uur stud. K.L. Blok; **Enter** 9.30 en 18.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Ermelo** 18.30 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Goes** 9.30 en 18.00 uur ds. A. Verschuure; **Gorinchem** 14.30 uur ds. E. Bakker; **Gouda** 16.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **'s-Gravenpolder** 9.30 uur ds. S. Maljaars en 14.00 uur kand. J. Kroon; **'s-Gravenzande** 15.00 uur ds. H. Brons; **Groningen** 15.30 uur ds. A.E.

Brijder; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Herkingen** 14.30 uur stud. L.J. van den Berge; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 15.00 uur ds. A.T. Huijser; **Hoofddorp** 19.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Hoogeveen** 9.30 en 15.30 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Houten** 15.00 uur ds. J. IJsselstein; **Kampen** 18.30 uur ds. W.A. Zondag; **Kamperland** 10.00 uur ds. C. Harinck; **Kapelle-Biezelinghe** 10.00 en 16.30 uur ds. W. Silfhout; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur kand. W. de Jong; **Kortgene** 14.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 14.00 uur ds. P.C. Vlot; **Lelystad** 15.00 uur ds. G. van Manen; **Marknesse** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Meeuwen** 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Melissant** 15.00 uur ds. J. van Laar; **Middelburg-Centrum** 9.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser en 14.00 uur ds. A. Verschuure; **Middelharnis** 14.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 15.30 uur ds. J.B. Zippro; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 9.30 en 18.30 uur kand. J. Kroon; **Nieuwe-Tonge** 19.00 uur ds. M.H. Schot; **Nieuwer Ter Aa** 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nieuwerkerk** 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 14.30 uur ds. S. Maljaars; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Oostburg** 10.00 en 15.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Oosterend (Texel)** 10.00 en 16.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Oosterland** 18.30 uur ds. S. Maljaars; **Oostkapelle** 9.30 en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; **Oude-Tonge** 15.30 uur ds. M. Blok; **Oudemirdum** 9.00 en 19.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Puttershoek** 18.30 uur ds. M. Joosse; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-West** 18.30 uur ds. G. Hoogerland; **Rijssen-Zuid**

9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Karens; **Rotterdam-Alexanderpolder** 9.30 uur ds. L. Blok en 14.30 uur ds. G.J. Baan; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Sint Philipsland** 15.30 uur ds. M. Karens; **Sliedrecht** 9.30 en 17.00 uur ds. R.T. Michielse; **Soest** 16.00 uur ds. A. Schreuder; **Sprang-Capelle** 15.30 uur ds. G. Pater; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlissingen** 9.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 15.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 10.00 en 18.30 uur ds. K. Boeder; **Werkendam** 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30, 14.00 en 18.30 uur ds. W. Mouw; **Wierden-Aadorp** 9.30 en 15.00 uur stud. D. de Jong; **Woerden** 10.00 en 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 15.00 uur ds. K. Boeder; **Zoetermeer** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwolle** 19.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 12 AUGUSTUS 2025

Aalburg 19.30 uur ds. C. van Krimpen; **Brakel** 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Dirksland** 19.30 uur ds. L. van der Kuijl.

WOENSDAG 13 AUGUSTUS 2025

Barneveld-Centrum 19.30 uur (H.D.) ds. E.J. Boudewijn; **Gorinchem** 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Gouda** 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Hoedekenskerke** 19.30 uur ds. D. de Wit; **Hoogeveen** 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Katwijk aan Zee** 19.45 uur ds. A.A. Brugge; **Klaaswaal** 19.30 uur (voor de GBS) ds. G.J.N. Moens; **Krabbendijke** 19.30 uur (Evangelisatiedienst) ds. G. van Manen; **Marknesse** 19.30 uur ds. K. Boeder; **Nieuwdorp** 19.30 uur ds. A.T. Huijser; **Oosterend (Texel)** 19.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Opperdoes** 19.30 uur ds. E. Bakker; **Ouddorp** 19.30 uur ds. G. Beens; **Oudemirdum** 19.30

uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen;
Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds.
 J.M.D. de Heer; **Wierden-Aadorp** 19.30
 uur ds. C. van Ruitenburg.

DONDERDAG 14 AUGUSTUS 2025

Alblasserdam 19.30 uur ds. C.
 Hogchem; **Goes** 19.30 uur ds. J.M.D. de
 Heer; **Goudswaard** 19.30 uur ds. G. van
 Manen; **Naaldwijk** 19.45 uur ds. G.J.N.
 Moens; **Ooltgensplaat** 19.30 uur ds. A.A.
 Brugge; **Oostkapelle** 19.30 uur (voor de
 GBS) ds. A. Verschuure; **Westkapelle**
 19.30 uur ds. B.J. van Boven.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

ZONDAG 3 AUGUSTUS 2025

Amsterdam (Looiersgracht 70)
 10.30 uur evang. J. Krijgsman; **Breda**

(Vriesdongen 1) 10.30 uur; **Leeuwarden**
 (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00
 uur evang. C. van Drunen; **Rotterdam**
 (Gouwstraat 36b) 14.00 uur evang. M.
 Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat
 177) 14.30 uur evang. M. van Velden.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

ZONDAG 10 AUGUSTUS 2025

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30
 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. J.
 Krijgsman; **Breda** (Vriesdongen 1)
 10.30 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6
 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van
 Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven
 2c) 9.30, 12.00 (Bijbeluur) en 16.00
 uur; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat
 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A.
 van Setten; **Rotterdam** (Gouwstraat

36b) 14.00 uur evang. M. Rozema;
Scheveningen (Keizerstraat 177) 14.30
 uur evang. M. van Velden; **Tilburg**
 (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00
 uur evang. H.J. van den Boogaart.

IN VERBAND MET DE
 VAKANTIEPERIODE ZAL DE
 SAAMBINDER VOLGENDE WEEK
 (7 AUGUSTUS) NIET VERSCHIJNEN.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE
 TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

Donderdag 7 augustus 2025

Tijdrede SGP Ederveen

Ds. H.H. Romkes
 19.30 uur geb. GGIN
 Hoofdweg 187 Ederveen

Te huur in Stroe op de Veluwe:

2 pers. vak. huisje, 5 min. bij bos en
 heide vandaan. Vrij v.a. 23 augustus.
 Tel. 06-22376220

PSALMZANGAVOND D.V. 6 september

Ger. Gem. Opheusden. Organist:
 André Knevel. Collecte voor ZGG.
 Meditatie door ds. R.T. Michielse.

Te huur Veluwe: 2 pers. vak. huis in
 buitengeb. van Lunteren. Met vrij uitzicht.

Nog vrij in aug. t/m okt.
 Voor info tel. 0622276906

Wilt u ook **beschermd** zijn tegen vele
zondige verleidingen? Koop dan een
SAFE Smartphone! Voor uzelf en/of
 uw kind. Kijk op safesmartphone.nl
 of bel 06-31306933
 (ma en wo van 19:30-21:00 uur).

Dirigentencursus

2025-2026

Cursusleider: Paul Heijboer

Basis cursus

voor dirigenten met weinig of geen ervaring

10x zaterdagochtend

Locatie Gereformeerde Gemeente Tholen

Generale repetitie en slotconcert

BZGG

www.bzgg.nl

Aloë Vera Plus van NeoLife:

voor jong en oud, voor een goede
 nachtrust, rustgevend, maagvriendelijk,
 goed voor de spijsvertering.
 Aug. aanbieding I Komme 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

Bent u ook op zoek naar mooie
raambekleding? Wij komen vrijblijvend
 bij u thuis adviseren! We nemen naast
 veel kleur en stofstalen ook jarenlange
 ervaring mee. Bel Jan op 06-36294314
 of kijk op wiltraamdecoratie.nl

Word vriend en
 steun de Stichting!
 NL35 ABNA 0548 9879 20

De Bijbel een vergeten boek?

Help mee de waarheid terug te brengen!

Stichting Vrienden van
 Heidelberg en Dordrecht

Meer informatie? → www.svvhd.org

rudolph tekst.

creatief en strategisch tekstschrijver

De kern raken. *Dat is het hele verhaal.*

Inhoud telt. Van missie tot brochure en van kernwaarden tot
 website. Voor bedrijven en (al dan niet identiteit-gebonden)
 organisaties. Bel 06 5148 6551 voor een kennismaking.

Rudi van Dijk
rudolphtekst.nl

Save the date!

In augustus bestaat KOC 45 jaar. Dit vieren we graag samen met u. Komt u ook naar één van onze opvoed-puzzel-avonden? Van harte welkom!

Programma

- 19:30 Opening & lezing
De Bijbel bij ons thuis
- 20:15 Workshopronde 1
- 20:45 Pauze
- 21:00 Workshopronde 2
- 21:30 Sluiting

Keuze uit 5 workshops

Zet de datum alvast in uw agenda, binnenkort volgt er meer informatie! Toegang is vrij.

Voor alle data geldt: D.V.

MfN-registermediator nodig?
vanweelden-mediation.nl | 0318-250105

Momenteel heeft onze moeder (93 - regio Barneveld) continue toezicht nodig vanwege verwardheid. **Wie zou ons als familie (tegen betaling) hierin ondersteuning kunnen bieden** door een (aantal) dag(en) van ons over te nemen?

Bel gerust voor vragen:
06-50589402 of 06-11939763

Ervaar rust tussen de Scheldes in Zeeland!
B&B De Bakkeet | Kijk voor beschikbaarheid op www.zeeuwsoefje.nl
Of neem contact op via 0621833003

Bouw jij mee aan de minihijskranen van Hoeflon? We zoeken o.a. een **Elektramedewerker, Constructie-voorbereider en Medewerker financiële administratie**. Bekijk alle vacatures op werkenbijhoeflon.com of bel naar de HR-afdeling: 0342 400288.

Ben jij een deskundige adviseur huisvesting?

Als **adviseur huisvesting** stuur en optimaliseer je processen en heb je oog voor gebouwonderhoud en beheer. Vanuit onze waarden werk je samen met collega's op verschillende locaties. Je vertaalt jouw kennis naar verbeteringen en oplossingen binnen thema's zoals medische middelen, wagenparkbeheer, meerjaren onderhoud en veiligheid. Wil jij graag jouw expertise inzetten voor uiteenlopende projecten?

Neem dan contact met ons op!

Bel Arjen (teamleider) op 06 37 18 45 55
of mail naar avandenbrink@adullam.nu.

adullam.nu/vacatures

Adullam

leren | wonen | werken

goed dat
je er bent

AB STRESSENONRUSTDEBAAS.NL
Albert van den Berge

Je hoofd nooit stil? Vast in angst, stress en onrust? Doorbreek die cirkel met De Ontspanformule!

✓ Gratis online training
✓ Eerste stap naar rust en ontspanning
Gun jezelf die rust. Start nu!

tel. 06-25081102

lourens.

WE'RE HIRING

STOFFEERDER VLOEREN EN TRAPPEN
MONTEUR ZONWERING EN RAAMBEEKLEDING

Wie zijn wij?

Wij zijn een groeiend bedrijf uit Soest, gespecialiseerd in maatwerk voor zonwering, raamdecoratie, vloeren en traprenovatie. Al meer dan veertien jaar staan we voor vakmanschap en klantgerichtheid. Met een enthousiast team luisteren we naar de wensen van onze klanten en leveren we kwaliteit op maat.

Wie ben jij?

- ✂ handig en technisch
- ✚ probleemoplossend
- ♥ zelfstandig én teamplayer
- 👤 klantvriendelijk en representatief
- ♂ fysiek fit
- 📄 rijbewijs B

Meer weten? Neem contact op:

- ✉ info@lourens.nu
- 🌐 www.lourens.nu
- ☎ 06 27 17 05 72

Kinderopvang 't Schansje is een kleinschalig, christelijk kinderdagverblijf in Zaltbommel. Wij hebben een kinderdagverblijf en een buitenschoolse opvang. Wij zijn per direct op zoek naar enkele collega's:

Pedagogisch beleidsmedewerker/coach

HBO denk- en werkniveau
Voor 18-20 uur

Administratief medewerker

MBO denk- en werkniveau
Voor 10-12 uur

Ben je enthousiast, flexibel, doortastend en oplossingsgericht, dan zijn we op zoek naar jou! Interesse? Stuur dan een brief met CV naar info@tschansje.nl. Heb je nog vragen dan kun je bellen naar Arthur van der Schans: 06 - 13 85 26 38

Ook ben je van harte welkom om kennis met ons te komen maken en geven we je graag een rondleiding.

D.V. heel augustus 3e tweedehands boek gratis*, in de winkel en online.
Wesselseweg 178-2, Kootwijkerbroek.
www.deboekenkamer.nl

Autobedrijf Vossestein aan de A2 in Nieuwer Ter Aa zoekt een **automonteur**.
Roelof vertelt je graag alles over deze uitdagende functie. Bel of app: 06-20765438.

Vergaderen op een sfeervolle en rustige locatie nabij Rotterdam?
Welkom in **De Veldschuur!**
Vraag vrijblijvend een offerte aan via info@develdschuur.com of bel 06 2205 0396.

Vast in een Pornoverslaving?
Mediorah helpt je weer grip te krijgen
zet de eerste stap naar herstel en
neem contact op!

www.mediorah.nl

Bureau Mark.
Psychosociaal therapeut
mark@bureau-mark.nl +31 (0)6 53 29 69 57
bureau-mark.nl

Certificering

Vakantiewoningen te huur in de mooie **Duitse Pfalz**. Volop natuur, rust, ruimte.
Het hele jaar door te huur.
Eén van de woningen is gelijkvloers, zeer geschikt voor oudere echtparen.
Meer info: www.beth-etham.de of 0049-6385-9255577 (vaste net) of 0049-151-57262272 (mobiel met whatsapp). We spreken Nederlands!

Bouw mee met ons!
Aan identiteitsgebonden zorg.

Ontdek waar jij kunt meebouwen.
Of... wat jij nodig hebt om verder te groeien tot een zorgprofessional.

Welkom op de informatiebijeenkomst
D.V. 18 of 25 september 2025 in Zeeland of in de Neder-Betuwe.

Lees meer en meld je aan.

De Schutse
Zorg wat er echt toe doet

Ook werken op een plek waar je goed zit?

Bij Dieleman Schipper staat persoonlijk contact en kleinschaligheid centraal. Samen zijn we er voor elkaar en met een goede mix van ervaren en junior mensen zorgen we ervoor dat we continue van elkaar leren. We hebben op dit moment diverse vacatures openstaan, zoals:

- Assistent accountant
- Relatiebeheerder
- Salarisadministrateur

dielemanschipper.nl

Bekijk alle vacatures voor onze vestigingen in Alblasserdam, Kapelle en Nijkerk.

diele man schipper

Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul,
ds. G.W.S. Mulder

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E redactie@desaambinder.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop, Alblasserdam:

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-morgen 9 uur.

Advertenties € 1,95 per mm.
Familieberichten € 0,50 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.

De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:

A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T 001 269 720 3533
E saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeenteengezin.nl
Studenten: www.studentengergem.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Mensen met een leesbeperking kunnen door middel van een abonnement van de Christelijke Bibliotheek voor blinden en slechtzienden (cbb.nl) wekelijks De Saambinder lezen.

61

Eén? Géén!

Eén is niet veel. Géén is helemaal niets of niemand. Woorden die in de Bijbel verschillende keren voorkomen.

Een dominee in de gevangenis

Een moeilijke vraag

Buiten adem holt Jakob Eigeman door een smal steegje in Leiden. Hij wil zo vlug mogelijk naar de gevangenis, naar dominee Ledeboer. Jakob kan maar niet begrijpen dat zo'n aardige man al meer dan een jaar als een boef in de gevangenis zit!

Vroeger, toen ds. Ledeboer nog in Leiden studeerde, was hij al een vriend van vader en moeder. Maar nu is het ook zijn vriend!

De dominee kan zulke mooie gedichten maken. Straks gaat hij vragen of ds. Ledeboer er ook een voor hem wil maken. Hij is erg benieuwd.

Zodra hij in de buurt van de gevangenis komt, zoekt hij zijn doorgangkaart op. Hij voelt diep in z'n broekzak. Gelukkig. Hij heeft 'm nog. Stel je voor dat hij 'm zou verliezen!

Vader heeft deze kaart, waarmee je meteen mag doorlopen in de gevangenis, van de burgemeester gekregen. Vol trots toont Jakob de kaart aan de cipier. De man knikt, pakt z'n grote sleutelbos en loopt naar de zware deur.

'Dag jongen', zegt ds. Ledeboer blij, als Jakob de cel binnen stapt, 'wat fijn dat je weer op bezoek komt. Hoe is het met je?'

'Goed, hoor, dominee', antwoordt Jakob enthousiast. 'Bent u weer aan het schrijven?'

'Ja, ik heb hier tijd genoeg', knikt ds. Ledeboer.

'Ik vind het heel erg dat ik niet kan preken, Jakob, en daarom schrijf ik zo veel. Op die manier kan ik mijn tijd toch nuttig besteden. En we zullen toch eenmaal rekenschap moeten afleggen van wat we met onze tijd hebben gedaan.'

Onderzoekend kijkt hij de jongen aan.

Jakob krijgt het een beetje warm. Als de dominee zó kijkt, weet hij al wat er volgt...

'Denk jij daar wel eens aan, Jakob? Lig je daar wel eens van wakker?' vraagt Ledeboer ernstig.

Jakob knikt en kijkt vlug naar z'n schoenen. Hij hoopt dat de dominee dan over iets anders begint! ♦

Het zijn woorden met een aangrijpende werkelijkheid. Het zijn woorden die de Heere Zelf heeft uitgesproken. Woorden die je in Psalm 14 en 53 vindt. Woorden die Paulus eeuwen later zou noteren in zijn brief aan de gemeente van Rome (Rom. 3). Eén? Géén!

Wanneer sprak de Heere dit? God sprak deze woorden nadat Hij vanuit de hemel op de aarde had neergekeken. Hij speurde onder de mensen om te zien of er één mens verstandig was. Of er één mens was die goed deed. Of er één mens was die in Zijn spoor wilde wandelen. Of er één mens was die God zocht. Het 'resultaat' van Gods onderzoek? Eén? Géén!

Maar op dezelfde aarde, waar er niet één was die God zocht, voltrekt zich het wonder van Gods genade! Géén? Toch Eén! Eén kwam er: een Mens! De Zoon des mensen. Van Hem gold voor de volle 100 procent: Hij was verstandig. Hij nam toe in wijsheid (Luk. 2:52). Hij deed goed aan allen. Van Hem lezen we immers: 'Welke het land doorgestaan is, goedgezond, en genezende allen die van den duivel overweldigd waren' (Hand. 10:38). Hij wandelde in het spoor van Zijn Vader. 'Want Ik zoek niet Mijn wil, maar den wil des Vaders, Die Mij gezonden heeft' (Joh. 5:30). Hij zocht God. 'En Hij bleef den nacht over in het gebed tot God (Luk. 6:12). Géén? Ja, toch Eén! En door deze Ene, door de Heere Jezus alleen, zal de uitkomst van Gods onderzoek niet zijn: niet één! Maar zal het een schare worden die niemand tellen kan. Niet één, maar ontelbaar. Wie het vatten kan, die vatte het. ♦

Lezen: Psalm 14 en Romeinen 3:9-12

Op de ganse aarde was er niemand die God zocht.

L. van der Ham, Krimpen aan den IJssel

Vraag en antwoord

door
ds. Labee

Tota Scriptura (II)

Ik weet wel dat heel de Bijbel het Woord van God is. Maar de gezichten van Daniël of de nachtgezichten van Zacharia zijn zo moeilijk. Om maar niet te spreken over de Levitische wetgeving, waar ik geen voorstelling van kan maken...

Ontzag

De apostel Paulus schrijft aan zijn geestelijke zoon Timotheüs over Gods genade in zijn leven. Door zijn grootmoeder Loïs en zijn moeder Eunice is Timotheüs onderwezen in de heilige Schriften: 'En dat gij van kinds af de heilige Schriften geweten hebt, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof hetwelk in Christus Jezus is' (1 Tim. 3:15). En dan volgt het bekende Schriftwoord met vers 16: 'Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing die in de rechtvaardigheid is'.

'Al de Schrift', of: heel de Bijbel (Tota Scriptura), heeft Goddelijk gezag. Geen Bijbelboek, geen hoofdstuk of tekst mag worden opgevat als mensenwoord. Het is 'Gods getuigenis, dat eeuwig zeker is, en slechten (onwetenden, BL) wijsheid leert'. Heel stellig willen we deze vraagsteller dan ook dringend aanbevelen om de hele Heilige Schrift te lezen. Petrus, de bekende discipel van de Heere Jezus, schrijft al in zijn (niet altijd eenvoudige tweede brief) dat er in de brieven van Paulus 'stukken' voorkomen die moeilijk te verstaan zijn. We wijzen op 2 Petrus 3 vers 16: 'Gelijk ook in alle zendbrieven, daarin van deze dingen sprekende; in welke dingen sommige zwaar zijn om te verstaan, die de ongeleerde en onvaste mensen verdraaien, gelijk ook de andere Schriften, tot hun eigen verderf'. Kanttekening 63b is daarbij heel duidelijk: 'Hij zegt dan niet dat al wat in de Schrift geleerd wordt, zwaar zou zijn om te verstaan, maar alleen sommige dingen, voornamelijk die van toekomstige zaken of van den raad Gods over toekomstige dingen spreken; welke, hoewel zij zwaar zijn om begrepen te worden, nochtans klaar genoeg

voorgesteld worden, zoveel den gelovigen daarvan ter zaligheid nodig is te weten; gelijk ook alles wat ter zaligheid nodig is te weten, in de Heilige Schrift klaarlijk genoeg geleerd en uitgedrukt wordt'.

Als het de eeuwig God behaagd heeft om Zijn Woord te schenken, ontvangen we dat gehele Woord met eerbied. In de wetenschap dat kleine mensjes Zijn spreken niet ten volle en in alle delen verstandelijk kunnen bevatten.

Ootmoed

Waar moeten de gezichten van Daniël, de nachtgezichten van Zacharia of de hoofdstukken uit Leviticus ons dan brengen? Allereerst tot ootmoed en erkenning dat we – door onze zonde – mensen zijn met een verduisterd verstand. Opdat we verlegen zouden zijn, evenals bijvoorbeeld eens de Emmaüsgangers, om een Uitlegger Die de Schriften opent. Dan worden onze harten werkelijk 'brandende'. Verder mogen we wel wijzen op een nauwkeurig onderzoek van de Bijbel. Neem de kanttekeningen erbij en gebruik hulpmiddelen als de Bijbel met uitleg en andere Bijbelcommentaren. Verder zijn er (meer dan ooit) vrij eenvoudige boeken of preken over moeilijke Bijbelgedeelten. Onkunde en onwetendheid stellen ons schuldig als we (onder inwachting van het licht van de Heilige Geest) niet graven in het Woord van God.

Lezer(es), kent u die hartelijke en ootmoedige belijdenis die we lezen - in het licht van Gods verkiezing en verwerping - in Romeinen 11 (vers 33)? 'O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods! Hoe ondoordoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen!' ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.